

Aiossen die zeventig uur per week draaien en aniossen die geen uur overwerk mogen compenseren. Onder coassistenten en studenten doen die verhalen regelmatig de ronde. Maar hoe zit dit nu echt? Alle cao-afspraken en wettelijke bepalingen voor aiossen en aniossen in ziekenhuizen op een rijtje.

ELK UUR TELT

Als het om werktijden en uren gaat, heb je allereerst te maken met de Arbeidstijdenwet. In deze wet staat dat je in Nederland gemiddeld niet meer dan 48 uur per week mag werken. Dit betekent niet dat je nooit meer dan 48 uur mag werken, maar over een periode van zestien weken mag je hier gemiddeld niet bovenuit komen. Werk je dus in een week 56 uur, dan moet je ergens acht uur compenseren. Overigens is het absolute maximum dat je mag werken 60 uur per week. Medisch specialisten zijn overigens uitgezonderd van deze wet, aiossen en aniossen niet.

Naast de Arbeidstijdenwet krijg je als aios en anios te maken met een cao. In de cao zijn arbeidsvoorwaarden als salaris, vakanties maar ook arbeidstijden en diensten geregeld. Hierdoor kan een gemiddelde werkweek in een universitair medisch centrum (umc) er heel anders uitzien dan in een verpleeghuis.

In ziekenhuizen

Aiossen en aniossen in ziekenhuizen vallen onder de Cao Ziekenhuizen (in perifere ziekenhuizen) of de Cao UMC (in umc's). Aiossen krijgen gedurende de opleiding meestal te maken met beide cao's omdat ze zowel in umc's als in perifere ziekenhuizen opgeleid worden. De standaardarbeidsduur voor een anios in een perifeer ziekenhuis is gemiddeld 36 uur per week, maar vaak wordt een arbeidsduur van 38 uur overeengekomen. Voor een anios in een umc die zich alleen op patiëntenzorg richt, is dat 36 uur. Aiossen in een perifeer ziekenhuis hebben een contract voor 38 uur per week (betaald) plus 10 uur opleiding. In een umc werkt een arts-assistent (arts die zich naast patiëntenzorg ook bezighoudt met onderwijs of onderzoek) gemiddeld 46 uur per week. De maximale duur van een werkdag is in umc's twaalf uur en in perifere ziekenhuizen tien uur. Het is natuurlijk ook mogelijk om als aios en anios parttime te werken. Als aios ligt de mini-

mumgrens echter wel op 50 procent op basis van de opleidingsregels. De afspraken in de cao GGZ – waar veel a(n)iossen psychiatrie werken – zijn ongeveer gelijk aan die in de perifere ziekenhuizen.

38+10-constructie

Aiossen worden in perifere ziekenhuizen vaak ingeroosterd voor 48 uur per week. Daarvan krijgen ze 38 uur betaald en wordt 10 uur als opleiding beschouwd. De Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband (LAD) en De Jonge Specialist (DJS) krijgen vaak signalen dat aniossen ook via deze 38+10-constructie worden ingeroosterd, iets wat niet is toegestaan. Als ziekenhuizen deze constructie toepassen, krijgen aniossen vaak een addendum of begeleidende brief bij hun arbeidsovereenkomst, waar-

**ANIOSSEN WORDEN
VAAK VIA DE
38+10-CONSTRUCTIE
INGEROOSTERD, WAT
NIET IS TOEGESTAAN**

**DIANNE BOSCH (27),
ANIOS UROLOGIE:**

'OVERUREN MAG IK LATEN UITBETALEN OF OPNEMEN'

Ik werk nu bijna een jaar als anios op de afdeling Urologie in ziekenhuis Tergooi. In mijn contract staat dat ik 38 uur werk, maar in de praktijk werk ik gemiddeld 43 uur per week. Dat doe ik door de ene week vijf dagen te werken en de andere week vier dagen. De vijf overuren per week mag ik laten uitbetalen of opnemen als extra vakantiedagen. Deze anios-baan is volgens mij vrij uniek omdat wij als aniossen geen diensten draaien. Bij mijn vorige baan als anios chirurgie was dat wel anders. Daar bestond een dienstenblok uit een aantal vrij normale werkweken waarvan je de laatste vrijdag vrij was. Daarna draaide ik twee weekenddiensten gevolgd door vijf avonddiensten. Na een lang weekend vrij eindigde het dienstenblok met een week van zeven nachtdiensten. Gelukkig kreeg ik per dienstenblok een hoop extra vrije dagen om de gemaakte uren te compenseren.'

'ONREGELMATIGE DIENSTEN DRAAIEN HOORT NOU EENMAAL BIJ HET VAK WAARVOOR IK HEB GEKOZEN'

in staat dat ze vrijwillig kunnen deelnemen aan opleidingsactiviteiten en dat deze opleidingsactiviteiten 'onbezoldigd' (en dus worden ze niet betaald) zijn. Op die manier kunnen aniossen worden ingeroosterd voor 48 uur. Hoewel de deelname aan opleidingsactiviteiten op papier vrijwillig is, tekenen de meeste aniossen zo'n addendum, zodat ze er zeker van zijn dat ze in de instelling aan de slag kunnen. In de praktijk kunnen aniossen overigens zelden deelnemen aan onderwijs voor aiossen, en de 'opleidingsactiviteiten' bestaan meestal uit hun dagelijkse werkzaamheden, zoals deelname aan de overdracht en het ontvangen van supervisie. De LAD, DJS en cao-partij FBZ hebben deze kwestie aangekaart bij de Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen, omdat ze willen dat aniossen worden ingeroosterd conform de cao en dat overuren worden uitbetaald.

Diensten

Als aios in een algemeen ziekenhuis heb je een normatieve werkweek, die kan uitlopen tot maximaal 48 uur per week in verband met opleiding. Daarnaast krijg je als aios ook te maken met avond-, nacht-, weekend-, en spoeddiensten. In principe vallen alle gewerkte uren binnen deze normatieve werkweek. De uren waarop je bereikbaar of aanwezig bent voor een dienst maar waarin je niet werkt, tellen niet mee voor de normatieve werkweek.

Belangrijk om te weten is dat op grond van de Arbeidstijdenwet de arbeidstijd van aiossen en aniossen gemiddeld ook niet meer mag zijn dan 48 uur per week en dat voor dit maximum ook de uren doorgebracht in een aanwezigheidsdienst meetellen.

Ook zijn er afspraken als het op rust aankomt. Na een nachtdienst mag je bijvoorbeeld niet ingeroosterd worden om poli te draaien. Wel mag je ingeroosterd worden na een nacht bereikbaarheidsdienst, al is te betwijfelen of dat verstandig is aangezien het nog maar de vraag is of je de nacht ervoor genoeg hebt kunnen slapen. De afspraken in de Cao Ziekenhuizen zijn als het gaat om werk- en rusttijden net iets strenger (ten voordele van de aios en anios) dan de wet. In umc's is het wettelijk minimum van toepassing. Wil je meer weten over diensten en roosters voor

aiossen en aniossen? Op de website van De Jonge Specialist is een handige brochure te vinden. Kijk op dejongespecialist.nl en zoek op arbeidstijden.

Buiten het ziekenhuis

Aiossen en aniossen buiten het ziekenhuis krijgen te maken met verschillende cao's. In de cao SBOH, die geldt voor aiossen huisartsgeneeskunde, ouderengeneeskunde, AVG en veel aiossen M+G, geldt een werkweek van 38 uur inclusief de terugkomdagen. Ook deze aiossen hebben, afhankelijk van het specialisme, te maken met verschillende soorten diensten. In de ggz werken aniossen gemiddeld 36 uur en aiossen gemiddeld 38 uur per week, plus maximaal 10 uur onderwijs.

Belangenbehartiging

Als jonge dokter is ondersteuning op het gebied van arbeidsvoorwaarden heel zinvol. De LAD en De Jonge Specialist (DJS) staan voor deze artsen klaar met raad en daad, zeker ook op het gebied van roosters en arbeidstijden. Voor startende basisartsen is er een speciale aanbieding voor een gecombineerd LAD-/DJS-lidmaatschap. In het eerste jaar is je lidmaatschap helemaal gratis en in het tweede jaar betaal je een gereduceerd tarief, terwijl je wel van alle dienstverlening en lidmaatschapsvoordelen gebruik kunt maken. Zo kun je bij de LAD terecht voor juridische hulp, bijvoorbeeld als je in een opleidingsconflict belandt. Via de LAD ben je bovendien aangesloten bij de KNMG. De Jonge Specialist biedt je onder andere loopbaanondersteuning (bijvoorbeeld als je nog niet weet voor welk specialisme je wilt gaan), een interessant trainingsaanbod en een gratis roostercheck. Meer weten? Kijk op lad.nl/startende-basisartsen.

**WOUTER WIERINGA (36),
AIOS CARDIOLOGIE:**

'SOMS IS HET EEN PUZZEL OM MIJN PRIVÉLEVEN EROMHEEN TE ORGANISEREN'

Ik ben zesdejaarsaios cardiologie in het UMC Groningen. Ik werk vier dagen in de week. Op dinsdag ben ik thuis en zorg ik voor mijn kinderen. Ik werk dus parttime, maar ik draai wel volledig mee met de diensten. Ons dienstenblok beslaat twee weken waarin je in totaal zeven nachten en twee weekenddiensten van twaalf uur doet. Daarnaast doen we ook vijf middag-avonddiensten, deze zitten niet aansluitend in een dienstenblok. Onregelmatige diensten draaien hoort nou eenmaal bij het vak waarvoor ik heb gekozen, maar soms is het wel een puzzel om mijn privéleven eromheen te organiseren. Helemaal aangezien mijn vrouw ook arts is en diensten draait. We hebben nu een redelijk grote assistentengroep, waardoor we de diensten onder veel collega's kunnen verdelen.'